

לישורי לב - שמחה

שורות קצרות על עמל התורה של הגאון החסיד רבי שמחה הלוי שיף זצ"ל מראשי ישיבת 'איתרי' ונכד רבוה"ק מגור זיע"א, שהסתלק השבוע לב"ע



מנופה של ירושלים התורנית והחסידית נעקרה השבוע דמותו הייחודית של הגאון החסיד רבי שמחה הלוי שיף זצ"ל מגדולי עמלי התורה, מראשי ישיבת איתרי שהרבין תורה והנחילה לאלפים.

רבי שמחה זצ"ל, היה בין הדמויות שעיטרו את כותל המזרח בבית המדרש, שהיוו דוגמא לאות ולמופת לעמל התורה בעיון ובטהרה, לחסידות ברת לבב, מבית מדרשה של קאצק ופרשיסחא, תוך חתירה אחר האמת, נקיות וישרות ללא פשרות, בלימוד התורה בעמקות ובשקיעות, בחסידות, במידות טובות ובעבודת הלב.

* * *

ילדותו ונעוריו

רבי שמחה זצ"ל, נולד להוריו, אביו רבי חיים שאול הלוי זצ"ל, היה מחסידי הרה"ק רבי משה מפילוב זצוק"ל בן הרה"ק רבי חיים ישראל מפילוב זצוק"ל בן הרה"ק רבי דוד מקאצק זיע"א בן הרה"ק מקאצק זיע"א.

חבורת שיירי חסידי פילוב בארץ ישראל, התאגדו והתקבצו בצוותא ללימוד ולחברותא, לשיחות רעים ולמלוה מלכה שבועית, ופעמים רבות גם בבית הוריו של ר' שמחה שהיה אז ילד.

אותה מידת האמת, הסלידה מכל מה שרק הריח חוסר נקיות או צלו של שקר, ריח חנופה וזיוף, הטביעו את חותמם ברבי שמחה זצ"ל עד יומו האחרון.

בלימוד סדר קדשים שעות ארוכות מאוד, כשכל לימודו ביושר ובעמל העיון.

רבי שמחה היה בבחינת תלמיד חכם שכל גופו אש – תלמידיו מספרים בערגה, גם כשחלפו עשרות שנים, על שיעוריו העמוקים ועל אש התורה ביקוד ההתלהבות שפרצה ממנו כשהיה מסביר ברהיטות ובאהבה לתלמידיו סברא ישרה ונכוחה.

לעומת זה, כשהיו משמיעים בפניו סברות עקומות או סברות שניכר על אומן שלמד את הסוגיא בשטחיות ובמהירות, ללא היסודיות הנדרשת בדברי רבותינו הראשונים או גדולי האחרונים, היה

הילד שמחה, קלט הרבה מהשלחבת הקוצקאית שלהיטה וניצוצותיה הלהיבו את ליבו. טעמים לא פג ורישומם לא סר ממנו עד זקנה ושיבה.

אביו ז"ל, נטלו עמו כמה פעמים אל רבינו הבית ישראל זיע"א, והיה חוזר ואומר בפניו כי כאן יש יראת שמים, והרוח הקוצקאית שנשבה בבית מדרשו של רבינו הבית ישראל, פעמה בנער גם כשעלה ללמוד בישיבת חברון הסמוכה לבית המדרש.

בישיבת חברון עלה ונתעלה מאוד, סדרים מיוחדים היו לו בלימוד סדר טהרות בעיון, לילות ארוכים,



ברתחא דאורייתא עם רבינו הפני מנחם בעת שמחת אירוסים חתנו יבלחט"א רבי יהושע רוננבוים שליט"א

עם הפני מנחם

עם רבינו הפני מנחם זיע"א היה בקשר תורני הדוק, הפני מנחם אהב ונהנה לשוחח עמו בלימוד, ופעמים כשנכנס אליו או כשפגשו בשמחות, השמיע בפניו הפני מנחם מרעיונותיו מחידושי תורתו.

בכל שנה ושנה, היה רבי שמחה זצ"ל חוזר על קושיא שהקשה בפניו רבינו הפני מנחם זיע"א בעניין קטן הצריך לאמו והפטור מסוכה, ובכל שנה מחדש היה רבי שמחה חוזר על הדברים בהתלהבות, מוסיף עליהם נופך מדיליה, דן בדברים ומפלפל בהם, כשניכר עליו שמחת יום טוב באהבת תורה ולימודה.

בכלל, היה יושב בסוכתו בהתלהבות, לומד והוגה בתורה, ולעתים בשמחת המצווה היה פוצח קולו בשיר כשהשכנים מטים אוזן לשמע שירתו של גאון וחסיד דבק ללא שיור במצוות התורה ובנותנה.

פעם אחת, הועלתה בפני הפני מנחם זיע"א הצעה להקים מעין 'ועדה' שתבדוק ותבחן את דרך הלימוד בישיבות, תפקח ותעקוב מקרוב אחר כל הטעון שיפור בסדרי הלימוד.

רבינו הפני מנחם התבטא אז, כי אם מבקשים וחוזרים אחר מייששו שמתאים וראוי לתפקיד אחראי וחשוב זה, הרי שרק רבי שמחה הוא המתאים ביותר, בהיותו למדן עצום, מרביץ תורה מובהק ואדם חשוב בעצמו.

אולם רבי שמחה לא אבה ליטול את התפקיד החשוב, באמרו לשלוחים שבאו אליו, כי לא שייך להקים ועדה שתבדוק את מסירת השיעורים, שתבחן ותיתן ציונים ומדדים לאיכות הלימוד, ישיבה אחת אל מול זולתה, ובלמוד התורה הקדושה לא יתכן דבר כזה המתאים רק לחכמות חיצוניות הנמדדות בהספקים ותוך השוואות.

נאמרו הדברים בפני הפני מנחם זיע"א והוטבו מאוד בעיניו. הפני מנחם חזר עליהם מספר פעמים אותה תקופה בפני אנשים חשובים שנכנסו בעניין זה אצלו.

אחרית ימיו

עד אחרית ימיו, כשהוא אפוף חולשה וייסורים, המשיך לבוא תמידין כסדרן לישיבת 'איתרי' שם היה כאמור אחד מראשי הישיבה, ומסירת השיעור, עם הלימוד וליבון הלכתא עם תלמידיו אותם בנה והעמיד בקרן אורה, אליהם התמסר ולהם הנחיל מאצרותיו בטוב עינו, היו מושג חייו ונקודת חיותו עד יומו האחרון.

תולדות צדיק

זכה והעמיד עם זוג' הרבנית בת קדושים ע"ה בית מפואר בדרך זקיניהם רבוה"ק לבית גור שתולים בבית ד', בנו יחידו הרב החסיד רבי אברהם מרדכי הלוי שיף שליט"א ומשפ', וחתנו יחידו הגה"ח רבי יהושע רזנבוים שליט"א ומשפ', מפארי בני קהילתנו.

הפטיר פתאום הבית ישראל 'איתרי' – איתרי' כך, בהשפעת הבית ישראל נכנס להרביץ תורה בישיבת איתרי, שם העמיד עיקר תלמידיו במשך עשרות בשנים, כשמלבד הסוגיות וצורתא דשמעתא שהנחיל להם בהרחבה ובעמקות, החדיר בהם גם שאיפות לגדלות בתורה, יראת הרוממות, חסידות ודבקות בהשי"ת.

כמעט לא הייתה 'שיחה' או 'שמועס' בהם לא הכנים ושילב מדברי החידושי הרי"מ ובמיוחד מספר השפת אמת שלא זו מזולתו. היה בולל מאמרותיהם של ראשי הישיבות ומעתיקי השמועה, יחד עם שיח זקנים מכבשונה של קאצק, וכחסידי אמת הגה בתורה בכל ליבו, בטהרה וביגיעת לב.

עם הלב שמחה

עם רבינו הלב שמחה זיע"א, מלבד הקירבה משפחתית, היה גם בקשר של תורה, והלב שמחה נהנה מפעם לפעם לשוחח עמו בדברי תורה וברעיונות על המועדים.

בימי הנהגתו של רבינו הלב שמחה זיע"א, הוקם וועד רבנים תלמידי חכמים מחסידי גור, שתפקידם היה לרומם ולייקר את לימוד התורה ועמלה בבקאיות ובעיון. בין חברי איגוד הרבנים שהוקם אותם ימים, היה רבי שמחה שיף זצ"ל, שהלב שמחה הורה להכניסו ולהראות דמות של גדול בתורה, שלמרות גדלותו המיוחדת, התמדתו המופלאה ושלטתו המוחלטת בש"ס על כל סוגיותיו, נותר שיף עייל שייף נפיק ולא מחזיק טיבותיה לנפשיה.

רבי שמחה מזדעק בכאב, כמי שעיקמו וחבלו בכרמיו שלו, והיו הדברים שמחים ומאירים בשמחת מלחמתה של תורה.

עד אחרית ימיו, כשאפפוהו חלאים וייסורים מרים, ידעו נכדיו כי אם ברצונם ליהנות אותו ישמיעו בפניו סברא נאה וחידושי מרבותינו הראשונים או מתורת ראשי הישיבות האחרונים, וישיבו את נפשו.

הרבצת תורה

היה ממייסדי ישיבת הנגב, תקופה ממושכת למד והגה בסדר 'רעיים' בעיון עם הגאון רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל, ותקופה ארוכה הרביץ תורה בכלל אברכים מופלגים שהקים בתל אביב ונשא בעולו. בכלל אברכים מצוינים זה למדו באופן ייחודי, מבוקר ועד ליל בריציפות. האברכים לא הלכו לבתיהם בשעת הצהריים אלא היו מקבלים ארוחת צהרים בכלל עצמו, וגם לזאת, דאג רבי שמחה ונשא בעול.

עם הבית ישראל

אחר נישואיו, עם זוג' ע"ה, בתו היחידה של מוה"ר רבי שמעון נפתלי אלתר ז"ל, נכד רבינו האמרי אמת זיע"א, ואז התקרב עוד יותר אל רבינו הבית ישראל זיע"א.

בשנת תשל"ד, עלו לירושלים לגור סמוך להורי זוג', להיות להם לעזר וסיוע, אז הוצעו בפניו מס' הצעות ומשרות תורניות.

הוא נכנס אל רבינו הבית ישראל, שחיבכו והעריכו ביותר באהבת תורה ולומדיה, והבית ישראל דן עמו כה וכה בכל ההצעות, כשכבר נפנה לאחוריו לצאת,

